

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Magistris. Consilium DLXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

factus Magister Ioannes, quodque secundum eas conventiones aliquoties cum prefato Regente rationes subduxerit & subfignaverit, imò dictis conventionibus subscripserit, & huiusmodi manus propriæ subnotationem & subscriptionem recognoverit & confessus fuerit, nugatorium prorsus videtur aliò, vel ad observationem alterius Pædagogij respicere; * cùm etiam eo pacto conveniri potuerit, ut pro præmio nihil haberet; quod Philosophis proprium est, l. 1. §. an & philosophi De varijs & extraord. cognit. multo ergo magis ut minus acciperet. † Quod in præfenti casu tantò vehementius dici potest, quòd eadem conventio sit composita & accommodata ad statuta & scriptas consuetudines huius Pædagogij; & ut non sit accommodata, tamen conventioni standum est, cuius prima & præcipua causa est ubique, l. 1. §. si cui tantum est honorarium De varijs & extraord. cognit. d. §. si convenias, quia neque bonis moribus repugnat, neque legibus contraria est.

4. Ita ut ad exceptiones in reconventionem allegatas nihil sit respiciendum, etiam ex eo, quòd plerique deponant, conveniri posse, ut vel pluris vel minoris; levioribus vel gravioribus conditionibus præceptores in quocumque Pædagogio assumantur pro modo laboris, facundia, & eruditione præceptoris, d. l. 1. §. in honorarijs. Sed nec illud curandum est, quòd Magister Ioannes dicat se inductum & errore lapsum in subscribendo; nam inductionis huiusmodi nulla argumenta allata sunt, & exactæ scientiæ argumentum adferunt aliquoties reiterata rationes & subscriptiones.

5. * Ut enim ex geminata confessione certa scientia præsumitur: ita quoque ex geminata subscriptione, quæ confessionis & comprobationis vim & potestatem habet, Ioan. Andrea & alij in c. Porrecta de confirmat. utili vel inutili. Neque enim verisimile est in reiterato actò errorem cadere, l. 1. §. sed etsi servi. D. Quod iussu, l. Fideiussor §. pater ne pigriorib. potissimum hic ubi error in eo constituitur, quòd pro errore accipi non potest; hoc est in amplioris mercedis petitione, quæ speciali & expressa requiritione inclusa est, Glossa in c. Ex literis De transact. * Neque postremum movet, quod duos testes deponunt, Regentem addidisse plenum victum in mensa Magistrorum: nam præterquam quòd fidem non mereantur, cùm in propria causa deponant, & exitus huius litis ad eos quoque pertineat tamquam dicti Pædagogij præceptores, l. Omnibus C. de testib. l. 1. §. in propria Quando appell. sit, ac præterea singulares sint de diversis temporibus deponentes: non potest eorum depositio huic causæ applicari; quia non deponunt M. Ioanni aliquid esse additum; cui etiam ad percipiendum ex huiusmodi additione levi verbo & obiter (ut videtur) facta emolumentum, obstat specialis & expressa conventio; quæ semper generalitati & incertitudini derogat: præsertim quod non in mensa Magistrorum, seu in magnâ victum habuerit. Atque ita breviter (quia maiore molimine & deductione opus non est) putamus partes Magnifici Domini Rectoris esse, ut Magistrum Ioannem in conventionem condemnaret; & in reconventionem D. Regentem absolvat: condemnato eodem Magistro Ioanne in expensas utriusque causæ.

De Magistris.

SUMMARIUM.

Seminarium ecclesiasticum

1. Theologali præbenda in Metropolitana ecclesiis.
2. Specialis dispositio remouet generalem.
3. Consilium nemo inuitus dat, nemo sequi cogitur.
4. Tutor vel curator non tenetur pupillū vel minorem docere.

CONSILIUM DLXXI.

IN Bulla erectionis Episcopatus Biscoducensis novem Canonicatus & præbendæ affecti sunt graduatis in sacra Theologia, aut Iure Canonico; partim nobilibus, partim promiscuè quibuscumque, cum ascripto onere, his verbis, Ac omnes & singuli ratione suarum huiusmodi præbendarum consilium & operam in negotio Ecclesiæ & religionis cæterisque difficultatibus pro tempore emergentibus quoties ab Episcopo prædicto requisiti fuerint tam coniunctim quam divisim præstare teneantur. Quaritur inde, an hi graduati teneantur assistere Reverendissimo Episcopo in exercitio Seminarij in dicto Episcopatu erecti non tantum quoad illius erectionem, quæ momentanea est, sed etiam ad illius continuationem hoc est docendo & instituendo adolescentes in eodem Seminario collocatos seu collocandos? Primo namque aspectu id videri posset, propter requisitam gradus seu promotionis qualitatem; ut qui ad eam perueperunt alios quoque suâ eruditione erudiant, & talentum, quod acceperunt, non recondant, sed alijs præluendo in aperto & conspicuo ponant. * Unde etiam est, quod ex veteris juris constitutione, c. penult. & ult. De Magistris in singulis Metropolitanis Ecclesijs debeat esse Theologica præbenda, quam qui habet sacerdotes & alios in sacra pagina docere debet.

Cæterum dependet hæc res ex definitione sacri Concilij Tridentini, quo huiusmodi Seminarij erectio, continuatio, & exercitium specialiter præscribitur, mandatur, & præcipitur, cap. 18. sess. 23. de reform. in quo ad curam Episcopi sic hæc res reituitur, ut ipse id faciat cum consilio duorum Canonicorum seniorum & graviorum, quos ipse elegerit. Sic quòd hi graduati Canonici non teneri videantur ad assistendum consilio eidem Reverendissimo Episcopo in hoc negotio Seminarij specialis enim dicti decreti provisio remouet considerationem generalis dispositionis, quæ in Bulla erectionis præscribitur, l. Vult De verb. signif. l. ult. C. De pact. conven. * Quamvis tamen requisiti pro consilio, etiam in hoc articulo non satis probè id reculare possent, quatenus pro cuiusque professione, consilij usus esse potest; sed non egreditur hæc res fines consilij. Aliud namque est consilium, aliud consilij executio: qui consiliū inde caret, de consilio non tenetur, l. Cor. eg. in. neque is, cui consilium exhibetur, tamquam sequi tenetur, l. 2. §. tu autem in fine mandati, l. Quidam decedens §. 1. de administr. tutor. at qui consulere & facere tenetur ut contingit in tutoribus, curatoribus alijsque alienarum rerum seu personarum administratoribus, & consilij & executionis est obligatio. Deinde id quoque in prædicto decreto cavetur, ut præceptores assumantur, qui hanc Seminarij iuventutē doceant, quòd evidens est argumentum, hos graduatos Canonicos ad docendum non teneri, sed tantum eos quorum Canonicatus & præbendæ docendi munus

munus specialiter annexum est; ut olim Theologica præbendæ, d. c. penult. & nunc etiam pauperum iis, qui Scholastici appellantur. Cujus exceptionis potestas hæc est, ut extra exceptum casum hæc docendi necessitas non extendatur ad alios, *DD. in l. 1. De regul. iur.* Et quoniam hoc Seminarium juvenum & adolescentum tantum est, eorumque disciplina angustissimis finibus concluditur; inter Grammaticam scilicet, & principia sacra Scripturæ; evidens argumentum est, in iure Canonico promotos ad hujusmodi professionem seu docendi munus non vocari; nec in Theologia promotos, ut Theologicam professionem faciant: cum hujus profitendæ potestas nulli permittatur, nisi in loco studii generalis; idque adhuc non nisi ex speciali indulto Apostolico. * Quinimod ubi & consulendi & consilij exhibendi, acque etiam exequendi aliqua est necessitas (ut diximus evenire in tutoribus, & curatoribus quoad pupillos & adultos) docendi tamen & erudiendi necessitas non est; sed potestas relegendi ad præceptores seu ludimagistros, *l. Officio, l. Qui filium vbi pupill. educ. deb. l. Cum plures §. cum tutor de administr. tutor. l. ult. C. de alim. pupillo præstat.* Consilij itaque exhibendi necessitas, quæ dicti novem graduati obstringuntur, non in docendi labore, sed in administratione & circa directionem negotiorum Episcopatus versatur.

De Magistris.

S V M M A R I V M.

Honorarium præceptoris.

1. 4. Procurator adversarij an in resem produci possit.
2. Salarium secundum solium morem solvendum.
3. Operas suas pro certo tempore locantis totius temporis mercedem habere debet, si per eum non fiet, quo minus peragatur.

CONSILIVM DLXXII.

ILLIBERALIS est oppositio, quam Generosus D. Paulus Carondelet hujus causæ Reus facit, adversus petitionem M. Leonardi Vossij Actoris. Constat etenim quoddam Actor filium Rei toto integro fere anno docuerit, instruxerit, & rexit ex testimonio Regentis, cui in hac re credi debet, accedente præsertim juris præsumptione, quod quilibet præsumatur officium suum facere, uti oportet, *And. Alat. de præsumpt. reg. 3. c. 9. & 13.* Neque hanc oppositionem probabilem facit negatio conventionis de solvendis duodecim coronatis pro annuo labore, adjuncta obligatione præstandi quantum in alijs Pædagogis pro privatis ac subsecivis lectionibus solet Magistris dari: nam negationem convincit probatio Actoris. Satis enim ad instruendam religionem Domini Iudicis probatum videtur per Regentem, & M. Theodoricum P. hæc conventio, ex qua Actor agit; sic saltem, ut accedente suppletorio juramento Actoris, de plena probatione dubitandum non sit, pleniusque adhuc constare poterit, si ex officio Procurator Rei super eo interrogabitur. * Quamvis enim procurator non possit in testem produci ab eo, cujus est procurator, propter affectionem, quam ad causam habet, *ult. De testib. Barr. in l. deferre §. idem de reventum de iure fisci*: tamen contra eundem suum constituentem potest; quia cessat prædicta ratio respectu ejus, qui eam contem-

Conf. Wamf. Tom. II.

ptæ testimonio procuratoris partis adversæ uti vult, *Barr. loco sup. cit. Felin. in c. Cum a nobis De testib. latè Paul. Paris. conf. 70. pro resolutione vol. 4.* Non obstante interlocutione, per quam declaratum est, dictum procuratorem ut testem in hac causa audiendum non esse: continet enim juris errorem, & quoad Iudicem in rem judicatam non transit, sed revocari potest, *l. Quod iussit De re iudic. saltem sic, ut ex officio Iudicis, non ex productione partis adhuc audiat.*

Oblatio Rei improbabilis est: nam ubi certa conventio extat, ad solitum consuetumque, seu ad similitudinis rationem, vel inquisitionem decurrendum non est. Ita enim salarium, vel arbitrio Iudicis, vel pro more consuetudo decernitur his, qui officium suum vel in docendo, vel magistratum exercendo exhibent; cum nulla extat specialis ea de re conventio, *Gloss. & Baldus in l. Exceptio C. Locati.* Neque sanè similitudinis ratio ad eam normam, quæ in dicta sua obligatione præscribitur Reus hic servari potest: dicit enim & proponit Reus in prædicta obligatione similitudinem à salario, quod Magistri aliorum Pædagogorum habent ratione privatarum lectionum, & curæ discipulorum; quæ cura cum in Actore fuerit peculiaris & maxima, non tantum in docendo & observando periturum; sed in eum quoque deducendo, ac necessaria illius procurando; sit, ut in dissimilitudine terminorum similitudinis potestas constitui vel retineri non possit: separatorum enim & dissimilium non una sed diversa est ratio, *l. Si maritus 1. C. de donat. inter vir. & uxor.*

Solidæ autem petitioni Actoris non obstat illud, quod Reus, dum negationi suæ insistere non audeat, in fine causæ objicit, quod Actor toto anno filio suo operam suam non exhibuerit, sed ad complementum integri anni, mensis unus & tredecim dies defuerint. Nam cum constet, prædictam conventionem non per menses & dies, sed pro anno, seu annuâ operâ factam esse, unica censeri debet stipulatio & promissio, unicamque præstationem, non per tempora divisam continere, quæ integra præstanda est: quia non per Actorem, sed per Reum seu ejus filium stetit, quod minus tantillo tempore, quod ad consummatum annum deerat, operam suam compleverit. Est autem generaliter verum in locatione operarum, quod qui operas suas locavit, totius temporis mercedem accipere debeat, si per eum non steterit, cur minus operas præstaret, *l. Qui operas Locati. Quod ipsi ad Advocatos, d. l. Qui operas, Magistros, aliosque quibus salaria extra ordinem debentur, extensum est, Barr. in l. 1. §. divus de varijs & extraord. cog. Gloss. l. Si uno §. item cum quidam Locati, latè Decius consil. 70. pro tenui.* Atque ita cum Reus filium Actoris ante finitum annum subtraxerit, defectus implementi ex parte conducentis, non locantis operas, est; quod efficit, ut Actor implevisse censeatur, *l. Iure civili de condit. & demonstrat.*

Novissimè nec illud Actori obstat potest, quod hæc conventio serius sit facta, maximâ parte anni (uti Reus allegat) exactâ; quodque conventionem intellexerit pro futuro anno à die conventionis & quod ita hæc conventio pro futuro tempore facta, non debeat trahi ad præteritum, *l. Si à colono, l. Cum stipulati*

F ff 2